Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2015–2016

34 215

EU-voorstel: Europese Migratieagenda COM(2015)240[1]

O

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld 2 maart 2016

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad[2] heeft op 22 december 2015 en 2 februari 2016 de brief van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 11 december 2015 besproken.[3] De leden van de fractie van het CDA en de leden van de fractie van GroenLinks hebben naar aanleiding van deze brief en naar aanleiding van recente ontwikkelingen in de aanpak van 7de vluchtelingencrisis nog een aantal vragen en opmerkingen die zijn opgenomen in de brief van 9 februari 2016 aan de Staatssecretaris.

De Staatssecretaris heeft op 2 maart 2016 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
Van Dooren

[1] Zie dossier E150010 op www.europapoort.nl.
[2] Samenstelling:
Engels (D66), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Ten Hoeve (OSF), Van Kappen (VVD), Strik (GL) (*vice-voorzitter*), Knip (VVD), Beuving (PvdA), Popken (PVV), Swagerman (VVD), Schrijver (PvdA), Gerkens (SP), Bikker (CU), Bredenoord (D66), Van Dijk (SGP), Knapen (CDA), Markuszower (PVV) *(voorzitter),* Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Van Rooijen (50PLUS), Stienen (D66), Teunissen (PvdD), Van Weerdenburg (PVV), Wezel (SP)
[3] Eerste Kamer, 2015–2016, 34 215, K. Zie ook Edossier met nummer E150010 op www.europapoort.nl.

kst-34215-O
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Den Haag, 9 februari 2016

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad heeft op 22 december 2015 en 2 februari 2016 uw brief van 11 december 2015 besproken.[4] De leden van de fractie van het CDA en de leden van de fractie van GroenLinks hebben naar aanleiding van deze brief en naar aanleiding van recente ontwikkelingen in de aanpak van de vluchtelingencrisis nog de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van het **CDA** ontvangen van de regering graag een overzicht van de kosten die door Nederland worden gedragen voor de maatregelen die op Europees niveau worden afgesproken ter beheersing van de migratiestromen, zoals de afspraken die met Turkije worden gemaakt en de versterking van de controle van de buitengrenzen.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben kennisgenomen van het door het Tweede Kamerlid gelanceerde plan om jaarlijks 250.000 Syrische vluchtelingen uit Turkije te hervestigen en de asielzoekers die spontaan vanuit Turkije op het grondgebied van de EU arriveren, terug te sturen naar Turkije. In hoeverre wijkt dit plan af van de visie die het kabinet in september vorig jaar naar de Kamer heeft gestuurd?[5] In de media is te vernemen dat de Turkse autoriteiten niets zien in de overname van Syrische vluchtelingen, en alleen bereid zijn om niet-Syrische afgewezen asielzoekers terug te nemen. In hoeverre en op welke grond verwacht het kabinet dat Turkije wel akkoord zal gaan met de overname van Syrische vluchtelingen? Wordt er ook op EU-niveau met Turkije onderhandeld over de terugname van Syrische vluchtelingen, of alleen van afgewezen asielzoekers of andere illegale migranten? Welke afspraken worden er momenteel gemaakt over de hervestiging van Syrische vluchtelingen vanuit Turkije? Welke afspraken worden er gemaakt over hervestiging van Syrische vluchtelingen vanuit Libanon, waar de situatie nog veel penibeler is? Met welk totaalbudget ondersteunt de EU Libanon en Jordanië bij de opvang van de vluchtelingen, welke bijdrage levert Nederland en welke maatregelen neemt Nederland als voorzitter om de bijdragen van de lidstaten te vergroten?

De regering erkent dat een afwijzing van een asielverzoek op grond van de aanwezigheid van een veilig derde land alleen mogelijk is als wordt voldaan aan de vereisten van de Procedurerichtlijn. Volgens artikel 38 lid 1 sub e van de Procedurerichtlijn moet een veilig derde land een vluchteling de mogelijkheid geven om een vluchtelingenstatus aan te vragen en, als hij als vluchteling wordt erkend, bescherming te ontvangen «in accordance with» het Vluchtelingenverdrag. Volgens de leden van de fractie van GroenLinks betekent deze bepaling dat een veilig derde land alleen kan worden tegengeworpen ten aanzien van landen die het Vluchtelingenverdrag hebben geratificeerd zonder geografische beperking of tijdslimiet, en is overdracht aan Turkije op grond van deze bepaling niet mogelijk. Is de regering dit met de leden van de fractie van GroenLinks eens? Immers, een niet-Europese vluchteling kan in Turkije niet de vluchtelingenstatus aanvragen en verkrijgen, en zal bijvoorbeeld niet de beschikking kunnen krijgen over een vluchtelingenpaspoort. Maar ook de andere rechten zoals

[4] Eerste Kamer, 2015–2016, 34 215, K. Zie ook Edossier met nummer E150010 op www.europapoort.nl.

[5] Eerste Kamer, 2015–2016, 32 317, FB.

toegang tot de arbeidsmarkt, onderwijs en integratieprogramma's zijn verre van gegarandeerd voor vluchtelingen in Turkije. Niet-Syrische vluchtelingen hebben een nog zwakkere positie. Daarnaast roepen de mensenrechtenschendingen ten aanzien van vluchtelingen, waarover mensenrechtenorganisaties als Amnesty en Human Rights Watch rapporteren, ernstige vragen op over hun veiligheid in Turkije.[6] Deze leden ontvangen hierop graag een reactie.

De leden van de fractie van GroenLinks vernemen met grote bezorgdheid over de invoering van visarestricties voor Syrische burgers en het sluiten van de grenzen door Turkije en Libanon. Dit leidt tot de situatie dat Syriërs die nu de bombardementen en het geweld in Syrië willen ontvluchten voor een geblokkeerde uitgang staan. En daarmee wordt de kerndoelstelling van het Vluchtelingenverdrag ondermijnd, namelijk voorkomen dat vluchtelingen hun land niet kunnen verlaten als ze daar niet veilig zijn. Erkent de regering deze problematiek en welke maatregelen neemt zij om dit te voorkomen?

Welke maatregelen neemt de regering om uitvoering van de herverdelingsafspraken van medio 2015 te bespoedigen? Wanneer zal de Nederlandse regering zelf de afgesproken aantallen asielzoekers naar Nederland overdragen? Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de hotspots waar het gaat om de installatie en de aantallen asielzoekers die daar worden geregistreerd? Worden asielzoekers die arriveren op EU-grondgebied voldoende geïnformeerd over de procedure in de hotspots, het belang van de registratie daar en de consequenties van het niet aanvragen van een asielverzoek in de betreffende lidstaat? Is het juist dat vluchtelingenorganisaties geen toegang hebben tot de hotspots en zo ja, kan u vermelden wat daarvan de reden is? Hoeveel vluchtelingen wachten nu ter plekke op de daadwerkelijke herverdeling en wat zijn de wachttijden? Is de regering het, met de leden van de fractie van GroenLinks, eens met de verwachting dat bij gebrek aan perspectief op herverdeling, vluchtelingen een illegale route naar Noord Europa zullen verkiezen? Is de regering van mening dat asielzoekers die niet voor herverdeling in aanmerking komen in Griekenland voldoende toegang hebben tot een zorgvuldige procedure en is de regering van mening dat Griekenland voldoende ondersteuning wordt geboden om een zorgvuldige asielprocedure uit te voeren?

In november heeft u laten weten dat de beslistermijn voor gezinshereniging van asielstatushouders zal worden verlengd van drie naar negen maanden.[7] Gebeurt dit nu ook standaard, of betrof dit slechts een waarschuwing aan potentiële aanvragers? Volgens u laat de Gezinsherenigingsrichtlijn deze termijn toe, maar volgens de Nederlandse wet (artikel 2u Vw) bedraagt de termijn 90 dagen en kan deze termijn ten hoogste met drie maanden worden verlengd. Op grond van de regels van de dwangsom wegens niet tijdig beslissen is het bestuursorgaan een boete verschuldigd als deze termijn wordt overschreden. Kan u de Kamer informeren in hoeveel zaken de wettelijke beslistermijn is overschreden en welke financiële gevolgen dit heeft? Welke maatregelen neemt u om de wettelijke beslistermijnen wel te halen?

De leden van de fractie van GroenLinks willen graag weten hoelang asielzoekers momenteel moeten wachten op hun beslissing over hun asielverzoek, en statushouders op de beslissing over hun verzoek om

---

[6] Zie ook de Commissiebrief inzake de Afspraken EU-Turkije inzake vluchtelingencrisis van 19 januari 2016 gericht aan de Minister van Buitenlandse Zaken (158347.05u), wordt gepubliceerd onder 34 215.

[7] Tweede Kamer, 2015–2016, 19 637, nr. 2086.

gezinshereniging. Kan u mededelen hoeveel beslissingen op asielverzoeken de IND in 2015 per maand heeft genomen, uitgesplitst naar eerste aanvragen, nareizigers en vervolgaanvragen? Kan u tevens aangeven hoeveel beslissingen daarvan betrekking hebben op de eerste aanvragen van asielzoekers die na augustus 2015 zijn binnen gereisd (dit betreft het grootste deel van de 43.000 eerste asielverzoeken van 2015). Wat zijn de prognoses van de beslistermijn van deze asielzoekers, en van de aanvragen voor gezinshereniging?
Kan u tot slot de Kamer informeren over de wachttijden van asielzoekers in de ons omringende landen?

De commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad ziet de beantwoording van bovenstaande vragen graag tegemoet uiterlijk vier weken na dagtekening van deze brief.

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
G. Markuszower

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 maart 2016

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de antwoorden aan op de vragen die de commissie I&A/JBZ van uw Kamer heeft gesteld op 9 februari jl. in het kader van een nader schriftelijk overleg inzake de aanpak van de vluchtelingencrisis.

Antwoorden op de vragen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben gevraagd om een overzicht van de kosten die door Nederland worden gedragen voor de maatregelen die op Europees niveau worden afgesproken ter beheersing van de migratiestromen.
Nederland draagt EUR 93,9 miljoen bij aan de *Turkey Refugee Facility* en EUR 1,2 miljoen voor de financiering van het *Border Security Team* op Chios. Daarnaast levert Nederland een substantiële bijdrage aan humanitaire hulp (voor de Syrië-regio EUR 420 miljoen sinds het uitbreken van de crisis in 2012), versterking van opvang in de regio door de perspectieven van vluchtelingen en gastgemeenschappen te verbeteren, versterking van migratiemanagement in ontwikkelingslanden en de aanpak van de grondoorzaken van irreguliere migratie. Een voorbeeld hiervan is een Nederlandse bijdrage van EUR 15 miljoen aan het EU Trust Fund voor Afrika. Nederland geeft ook uitvoering aan de Europese herplaatsingsbesluiten en het verzoek om nationale experts ter beschikking te stellen aan Frontex en EASO. Tegenover deze laatste maatregelen staat een vergoeding vanuit de EU begroting. Voor de volledigheid wijs ik u erop dat de Nederlandse bijdrage aan de EU-inspanningen dus maar een deel is van de totale Nederlandse inspanningen. Zo draagt Nederland bijvoorbeeld op het gebied van humanitaire hulp vooral bij aan de VN en het ICRC.

Antwoorden op de vragen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie willen graag weten in hoeverre het plan van het Tweede Kamerlid Samsom afwijkt van de visie die het kabinet in september vorig jaar naar de Kamer heeft gestuurd.
In algemene zin zie ik verschillende onderdelen van het genoemde voorstel, zoals het gebruik van hervestiging en het bevorderen van opvang in en terugkeer naar een veilige regio, terug in de visie van het kabinet zoals op 8 september jl. gepresenteerd, maar ook in de bredere Europese aanpak (en in het bijzonder het EU-Turkije Actieplan). Kortheidshalve verwijs ik u naar het afschrift van de kabinetsreactie op de berichtgeving over het plan.[8]

Daarnaast vragen de leden van de GroenLinks-fractie in hoeverre en op welke grond het kabinet verwacht dat Turkije akkoord zal gaan met de overname van Syrische vluchtelingen. Tevens willen de leden van de GroenLinks-fractie graag weten of er ook op EU-niveau met Turkije wordt onderhandeld over de terugname van Syrische vluchtelingen, of alleen van afgewezen asielzoekers of andere illegale migranten.
Turkije is op grond van de terug- en overnameovereenkomst tussen de EU en Turkije verplicht zogenoemde derdelanders terug te nemen, ongeacht

[8] Eerste Kamer, 2015–2016, 34 215, nr. L

hun nationaliteit en de vraag of de migrant asiel heeft aangevraagd en deze is afgewezen. Als onderdeel van het EU-Turkije Actieplan is afgesproken dat deze verplichting in juni 2016 in werking treedt. Turkije heeft verder met Griekenland en Bulgarije bilaterale overeenkomsten gesloten die ook zien op de terug- en overname van illegale migranten. In het EU-Turkije Actieplan wordt opgeroepen om deze bestaande bilaterale overeenkomsten voortvarend uit te voeren. Op dit moment wordt met name met Turkije en Griekenland gewerkt om het proces van overname te verbeteren.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen welke afspraken er momenteel worden gemaakt over de hervestiging van Syrische vluchtelingen vanuit Turkije.
Op 15 december 2015 heeft de Europese Commissie de Aanbeveling voor een humanitair toelatingsprogramma EU-Turkije gepubliceerd.[9] De aanbeveling is in januari en februari ambtelijk besproken op Europees niveau, waarna een voorstel «standard operating procedures» is opgesteld dat nu nader wordt uitgewerkt. Zie ook de kabinetsappreciatie op het grenzenpakket van 15 december jl.[10]

De leden van de GroenLinks-fractie vragen eveneens welke afspraken er worden gemaakt over de hervestiging van Syrische vluchtelingen vanuit Libanon.
Libanon, als onderdeel van de Midden-Oosten en Noord-Afrika regio, is een van de prioriteiten van het hervestigingsprogramma dat op 20 juli 2015 door de JBZ-Raad is vastgesteld. Nederland heeft in dit kader toegezegd in twee jaar tijd 1000 vluchtelingen te hervestigen. De uitvoering hiervan is gaande. In 2016 focust Nederland op hervestiging uit Libanon, Turkije, en eventueel Jordanië.
Verder heeft de Europese Commissie in de genoemde aanbeveling voor een humanitair toelatingsprogramma EU-Turkije aanbevolen om het JBZ hervestigingsprogramma volledig te gaan richten op Libanon en Jordanië zodra het humanitair toelatingsprogramma met Turkije in werking is gesteld.

Tevens vragen de leden van de GroenLinks-fractie met welk totaalbudget de EU Libanon en Jordanië ondersteunt bij de opvang van de vluchtelingen, welke bijdrage Nederland levert en welke maatregelen Nederland neemt als voorzitter om de bijdragen van de lidstaten te vergroten.
Sinds het uitbreken van de crisis in Syrië heeft de Europese Commissie EUR 583,7 miljoen steun gegeven aan vluchtelingen en kwetsbare gemeenschappen in Jordanië, waarvan een groot deel noodhulp en macro-financiële steun. Hiermee heeft de Commissie naar eigen zeggen ruim 350.000 Syrische vluchtelingen kunnen helpen. Deze steun komt bovenop de reguliere programma's voor Jordanië uit het Europees Nabuurschapsinstrument met een omvang van EUR 500 miljoen.
Voor Libanon heeft de Europese Commissie sinds het uitbreken van de crisis in Syrië EUR 552,1 miljoen uitgetrokken ter ondersteuning van vluchtelingen en gastgemeenschappen. De EU-noodhulp heeft volgens de Commissie circa 665.000 mensen in Libanon bereikt. Het grootste deel gaat naar de onderwijssector, maar er zijn ook projecten gericht op gezondheidszorg en lokale infrastructuur als water en afvalverwerking. Deze steun komt bovenop de reguliere programma's voor Libanon uit het Europees Nabuurschapsinstrument met een omvang van EUR 771 miljoen.

---

[9] C(2015) 9490 final
[10] Tweede Kamer, 2015–2016, 22 112, nr. HH

De activiteiten worden gefinancierd uit Categorie IV van de EU-begroting (extern beleid). De Nederlandse bijdrage aan de EU-begroting is ongeveer 5% van het totaal.
Tenslotte komen Libanon en Jordanië – naast Turkije, Irak en Egypte – ook in aanmerking voor financiering uit het Madadfonds met een totale omvang van EUR 650 miljoen. Nederland draagt EUR 5 miljoen bij aan het Madadfonds om opvang in de Syrië regio te verbeteren. Bovengenoemde bedragen hebben alleen betrekking op de ondersteuning die Europese lidstaten via de EU leveren. Net als Nederland leveren lidstaten daarnaast hulp via andere kanalen, zoals de VN of NGO's. In het geval van het Verenigd Koninkrijk ging het bijvoorbeeld in 2015 om een bedrag van EUR 634 miljoen en van Duitsland om EUR 559 miljoen voor de hele Syrië-regio. Nederland droeg zoals hierboven gesteld sinds het uitbreken van de crisis 420 miljoen euro bij aan de regio.
Het kabinet roept regelmatig op tot grotere bijdragen, niet alleen van andere EU lidstaten maar ook van bijvoorbeeld de Golfstaten.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen daarnaast of het kabinet het met hen eens is dat artikel 38, eerste lid, aanhef en onder e van de Procedurerichtlijn betekent dat een veilig derde land alleen kan worden tegengeworpen ten aanzien van landen die het Vluchtelingenverdrag hebben geratificeerd zonder geografische beperking of tijdslimiet en dat daarom een overdracht aan Turkije op grond van deze bepaling niet mogelijk is. Tevens vragen zij een reactie op de positie en de rechten van vluchtelingen in Turkije.

Ten aanzien van de uitleg van artikel 38, eerste lid, aanhef en onder e van de Procedurerichtlijn verwijs ik kortheidshalve naar de toelichting van de Europese Commissie hierop in de mededeling van 10 februari jl.[11] en de kabinetsappreciatie daarop. Uw Kamer heeft hiervan een afschrift ontvangen.[12]
Op dit moment worden in Turkije maatregelen getroffen om de juridische en sociaaleconomische situatie van vluchtelingen te verbeteren. Als onderdeel van het EU-Turkije Actieplan van 29 november jl. zijn met Turkije hierover afspraken gemaakt. Dit houdt o.a. in dat Turkije de nationale wet- en regelgeving over de bescherming en bijbehorende rechten en voorzieningen voor vluchtelingen in overeenstemming brengt met het VN Vluchtelingenverdrag. Turkije heeft hier stappen in gezet. Zo heeft het wetgeving geïntroduceerd om bijvoorbeeld Syriërs toegang te bieden tot de arbeidsmarkt en bereidt het projecten voor om de toegang tot onderwijs aanzienlijk te verruimen (plannen voor de bouw van ca 100 scholen). Dit zal worden ondersteund vanuit de *Turkey Refugee Facility*.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of het kabinet erkent dat de kerndoelstelling van het Vluchtelingenverdrag wordt ondermijnd doordat Syriërs het geweld in Syrië niet kunnen ontvluchten door de invoering van visarestricties voor Syrische burgers en het sluiten van de grenzen door Turkije en Libanon en vraagt welke maatregelen door het kabinet worden genomen om dit te voorkomen.
Turkije heeft inderdaad het visumbeleid ten aanzien van enkele landen gewijzigd. Dit volgt ook gedeeltelijk uit de afspraken die met Turkije zijn gemaakt als onderdeel van het stappenplan om te komen tot een visumvrij regime met Turkije. Het komt er op neer dat Turkije zijn visumbeleid meer in lijn brengt met dat van de lidstaten van de Europese Unie. Ten aanzien van Syriërs heeft Turkije inderdaad onlangs het beleid gewijzigd in de zin dat Syriërs alleen nog rechtstreeks uit Syrië visumvrij Turkije in kunnen reizen. Syriërs kunnen niet meer naar Turkije reizen uit

[11] COM(2016) 85 final
[12] Eerste Kamer, 2015–2016, 34 215, nr. M

andere (derde) landen zoals Egypte of Libanon. Daarnaast heeft Turkije ook visumplicht ingevoerd voor Irakezen.
Ik deel de mening van de GroenLinks-fractie dat het onwenselijk is wanneer vluchtelingen de toegang tot een veilig gebied wordt ontzegd. Tegelijkertijd heb ik ook begrip voor de maatregelen die Turkije en Libanon treffen om de toestroom via specifieke grensovergangen beter te controleren. De afgelopen jaren hebben zij buitenproportioneel grote groepen vluchtelingen opgevangen. Wanneer dergelijke maatregelen nodig worden geacht, is het des te meer van belang dat vluchtelingen wel toegang hebben tot een alternatief veilig gebied. Nederland en de Europese Unie hebben er bij Turkije op aangedrongen om Syrische vluchtelingen te blijven opvangen, wat Turkije ook heeft toegezegd.

Daarnaast stellen de leden van de GroenLinks-fractie verschillende vragen over de uitvoering van de herverdelingsafspraken van medio 2015. Zij wil weten welke maatregelen het kabinet neemt om uitvoering van de herverdelingsafspraken te bespoedigen en wanneer het kabinet zelf de afgesproken aantallen asielzoekers naar Nederland zal herplaatsen. Zij informeren verder naar de huidige stand van zaken met betrekking tot de hotspots waar het gaat om de installatie en de aantallen asielzoekers die daar worden geregistreerd. Voorts vragen zij of asielzoekers die arriveren op EU-grondgebied voldoende worden geïnformeerd over de procedure in de hotspots, het belang van de registratie daar en de consequenties van het niet aanvragen van een asielverzoek in de betreffende lidstaat.
Tevens vragen de leden van de GroenLinks-fractie of het juist is dat vluchtelingenorganisaties geen toegang hebben tot de hotspots en zo ja, wat daarvan de reden is. Verder willen ze weten hoeveel vluchtelingen nu ter plekke wachten op de daadwerkelijke herverdeling en wat de wachttijden zijn.
De leden van de GroenLinks-fractie vragen daarnaast of het kabinet het eens is met de verwachting dat, bij gebrek aan perspectief op herverdeling, vluchtelingen een illegale route naar Noord Europa zullen verkiezen en of het kabinet van mening is dat asielzoekers die niet voor herverdeling in aanmerking komen in Griekenland voldoende toegang hebben tot een zorgvuldige procedure. Vervolgens vragen de leden van de GroenLinks-fractie of het kabinet van mening is dat Griekenland voldoende ondersteuning wordt geboden om een zorgvuldige asielprocedure uit te voeren.
In een mededeling (inclusief de bijlagen) van 10 februari jl. beschrijft de Europese Commissie de stand van zaken van de inrichting van de hotspots in Griekenland en Italië.[13] Sindsdien zijn er inmiddels vijf hotspots operationeel (drie in Italië en twee in Griekenland).
Het kabinet vindt dat de overige geplande hotspots nu snel operationeel moeten worden. Niet alleen Griekenland en Italië moeten hierin hun verantwoordelijkheid nemen, maar ook de overige Lidstaten, door meer personeel beschikbaar te stellen aan EASO en Frontex, die beide lidstaten ondersteunen bij het opzetten van deze hotspots. Nederland levert hierin nadrukkelijk zijn bijdrage, onder meer door de inzet van het Border Security Team op Chios.[14] De inzet gebeurt onder de vlag van Frontex en op aanvraag van de Griekse autoriteiten. Griekenland blijft zelf verantwoordelijk voor de registratie en eventuele asielprocedure van migranten op Chios.
Als voorzitter van de Europese Unie spoort Nederland andere lidstaten herhaaldelijk aan om meer personeel, en voor langere tijd, ter beschikking te stellen aan EASO en Frontex. Met alle Lidstaten vinden, zowel op ambtelijk als politiek niveau, bilateraal gesprekken plaats om Lidstaten meer te laten bijdragen aan de agentschappen dan nu het geval is. Als

---

[13] COM(2016) 85
[14] Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 317, nr. 379

voorzitter roept Nederland, samen met de Europese Commissie, de Lidstaten ook op om het tempo van de herplaatsingen te versnellen en meer te doen aan noodhulp voor vluchtelingen in Turkije, Jordanië en Libanon.
In de mededeling van de Commissie staat voorts dat het percentage migranten waarvan de vingerafdrukken in Eurodac wordt geregistreerd in Griekenland, is gestegen van 8 procent in september 2015 naar 78 procent in januari 2016. In Italië is gedurende dezelfde periode dit percentage gestegen van 36 procent naar 87 procent. In de Raadsconclusies van de Europese Raad van 18 en 19 februari jl. is de ambitie neergelegd om te komen tot een 100% identificatie en registratie van alle binnenkomers in de EU.

Nederland heeft inmiddels 98 asielzoekers overgenomen (50 uit Italië en 48 uit Griekenland). De inspanningen die Nederland levert bij het overnemen van asielzoekers, zijn niet los te zien van de benodigde inspanningen aan Griekse en Italiaanse zijde, om meer hotspots operationeel te krijgen. De frequentie en de omvang van deze herplaatsingen pas ik daarop aan. Het spreekt voor zich dat ik daarbij rekening houd met de druk op het Nederlandse asielstelstel (o.a. de beschikbare opvangcapaciteit) en het aantal herplaatsingskandidaten dat in Griekenland en Italië beschikbaar is. Zo zijn er in Italië bijvoorbeeld minder herplaatsingskandidaten beschikbaar omdat er in Italië minder migranten asiel aanvragen met een nationaliteit die hen in aanmerking doet komen voor herplaatsing. Uit bijlage 4 bij de eerder genoemde mededeling van de Europese Commissie blijkt dat ook het aantal aanwezige herplaatsingskandidaten in Griekenland vooralsnog beperkt is.

Wat het informeren van mensen betreft, wijs ik erop dat de medewerkers van het EASO in de hotspots hier een belangrijke rol in spelen. Daarnaast heeft EASO een informatiebrochure[15] ontwikkeld voor dat doel. Hierin is ook vermeld wat er gebeurt als een migrant weigert zijn vingerafdrukken te laten afnemen. Ik heb geen concrete aanwijzingen dat vluchtelingenorganisaties helemaal geen toegang hebben tot de hotspots.
Met de leden van de fractie van GroenLinks deel ik dat een positieve uitstraling van het herplaatsingsproces kan voorkomen dat migranten alsnog willen doorreizen naar andere Lidstaten. Zo zijn de inspanningen van Nederland erop gericht om snel na aankomst in Nederland een besluit te kunnen nemen over de asielaanvraag. Als mensen een asielvergunning krijgen, proberen we vervolgens deze herplaatsers meteen een plek aan te bieden in een asielzoekerscentrum. Daarmee komen herplaatsers in een gunstigere positie dan asielzoekers die ongeregistreerd zijn doorgereisd naar Nederland. Dat is ook nadrukkelijk de bedoeling. Nederland wil de boodschap uitdragen dat via herplaatsing naar Nederland komen, loont.
Wat uw laatste vraag betreft, blijkt uit de Aanbeveling van de Europese Commissie aan het adres van Griekenland van 10 februari 2016 dat er significante verbeteringen zijn aangebracht in het Griekse asielsysteem, maar dat er nog wel verbeterpunten zijn. Griekenland krijgt daarbij de nodige (financiële) ondersteuning zoals blijkt uit deze aanbeveling.[16]

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het voornemen om de beslistermijn voor gezinshereniging van asielstatushouders te verlengen van drie naar negen maanden. Zij vragen of dit nu ook standaard gebeurt of betrof dit slechts een waarschuwing aan potentiële aanvragers.
Nee, dit gebeurt nog niet standaard. De huidige beslistermijn is 90 dagen en wordt op dit moment standaard met drie maanden verlengd. Ik dien op

[15] Te vinden op website van EASO (https://easo.europa.eu/)
[16] C(2016) 871 final

korte termijn een wetswijziging in om de beslistermijnen voor gezinshereniging te verlengen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen vervolgens of ik de Kamer kan informeren in hoeveel zaken de wettelijke beslistermijn is overschreden en welke financiële gevolgen dit heeft.
Van de mvv-nareisaanvragen is 79% binnen de wettelijke termijn van zes maanden afgehandeld. Het overzicht van de totale financiële gevolgen van het overschrijden van de beslistermijnen van mvv-nareisaanvragen heb ik op dit moment niet, wel is bekend dat die beperkt zijn. Met betrekking tot de financiële gevolgen van het overschrijden van de beslistermijn in zijn algemeenheid kan ik u melden dat de IND een dwangsom dient te betalen, als er, nadat de IND een ingebrekestelling heeft ontvangen, niet binnen twee weken na de dag van ontvangst is beslist. De dwangsom bedraagt de eerste 14 dagen EUR 20 per dag, de tweede 14 dagen EUR 30 per dag en de derde 14 dagen EUR 40 per dag. Het maximumbedrag is EUR 1.260.

Tevens vragen de leden van de GroenLinks-fractie welke maatregelen ik neem om de wettelijke beslistermijnen wel te halen.
De voorraad in nareiszaken loopt op en gelet op de instroom zal dit alleen maar toenemen. Om die voorraad te verwerken is in de afgelopen periode extra personeel aangetrokken. Dit neemt niet weg dat de IND in toenemende mate niet zal kunnen beslissen binnen de wettelijke termijn. Mede om die reden heb ik in mijn brief van 27 november 2015 aangekondigd de beslistermijnen te verlengen.[17]

De leden van de GroenLinks-fractie willen daarnaast graag weten hoelang asielzoekers momenteel moeten wachten op hun beslissing over hun asielverzoek, en statushouders op de beslissing over hun verzoek om gezinshereniging. Zij vragen hoeveel beslissingen op asielverzoeken de IND in 2015 per maand heeft genomen, uitgesplitst naar eerste aanvragen, nareizigers en vervolgaanvragen.

2015	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	totaal
Asiel 1ste Aanvraag	1900	2490	1740	1220	850	1340	1390	1210	2010	3190	2880	2810	23030
Asiel Vervolgaanvraag	170	160	220	190	130	140	130	80	140	110	160	160	1780
MVV-dip nareis	870	990	1340	2940	2500	2460	1830	1650	1550	1530	1300	890	19850

Hieronder vind u het aantal beslissingen op asielverzoeken dat de IND in 2015 heeft genomen, uitgesplitst per maand, naar eerste aanvragen, vervolgaanvragen en aanvragen mvv nareis asiel.

Vervolgens stellen de leden van de GroenLinks-fractie de vraag om aan te geven hoeveel beslissingen daarvan betrekking hebben op de eerste aanvragen van asielzoekers die na augustus 2015 zijn binnen gereisd en wat de prognoses van de beslistermijn van deze asielzoekers zijn en van de aanvragen voor gezinshereniging.
Van de zaken die vanaf 1 september zijn ingediend zijn er 1250 zaken afgehandeld. Dit betreft de periode tot en met 31 december 2015.
De wachttijd voor de start van de procedure is op dit moment ongeveer zeven maanden. De IND streeft er bij alle zaken naar om zo spoedig mogelijk te beslissen. De totale termijn waarbinnen de IND een beslissing moet nemen, is verlengd van zes naar vijftien maanden, met de mogelijkheid om die termijn te verlengen met drie maanden indien dit noodzakelijk is om een goede beslissing te kunnen nemen. Een aanvraag om gezinshereniging kan pas worden ingediend wanneer een asielvergunning is afgegeven. Op dit moment is de wettelijke termijn waarbinnen de IND een beslissing moet nemen op een aanvraag voor nareis van

[17] Tweede Kamer, 2015–2016, 19 637, nr. 2086

gezinsleden zes maanden. Dit betekent dat het kan voorkomen dat het in bepaalde gevallen, gerekend vanaf de datum van eerste aanmelding bij de IND, meer dan 24 maanden kan duren voordat op een aanvraag om gezinshereniging een beslissing is genomen.[18]

Om de wachttijd te beperken of terug te dringen, is er afgelopen jaar extra personeel aangetrokken. Een deel van de IND-medewerkers wordt ingezet op het snel beslissen in weinig kansrijke aanvragen (denk aan mensen uit veilige landen) waarbij aanvragen van mensen die hoogstwaarschijnlijk geen asiel krijgen ook snel worden behandeld. Dit heeft een positief effect op de wachttijd in deze zaken.
Wat de wachttijd uiteindelijk zal worden is lastig te beoordelen want dit is afhankelijk van veel factoren, zoals onder andere de hoogte van de asielinstroom en de samenstelling van de instroom.

Tot slot vragen de leden van de GroenLinks-fractie om de Kamer te informeren over de wachttijden van asielzoekers in de ons omringende landen.
De wachttijden in de ons omringende landen zijn niet bekend. Deze worden nergens gepubliceerd. Het vergelijken van wachttijden met die van andere landen is moeilijk, want de definities die door andere lidstaten worden gebruikt verschillen van de Nederlandse. Daarnaast hebben andere lidstaten ook verschillende «sporen» in de asielprocedures.

Wachttijden voor asielzoekers kunnen verschillen per groep. Dit compliceert een uitspraak over de wachttijden. Hierdoor is er op dit moment onvoldoende zicht op deze cijfers om een gedegen uitspraak te kunnen doen.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

---

[18] Deze informatie is tevens opgenomen in mijn verwachtingenbrief d.d. 11 februari 2016.